

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

246557

ความคิดเห็นของข้าราชการโรงเรียนการบิน
ที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลงภายในองค์การกองทัพอากาศ

FLIGHT TRAINING SCHOOL (FTS) EMPLOYEES' NOTIONS ON ROYAL
THAI AIR FORCE (RTAF) INTERNAL ORGANIZATION CHANGES

นาวาอากาศตรีภาคภูมิ สุขเสวตร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2553

b00251198

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ความคิดเห็นของข้าราชการโรงเรียนการบิน
ที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กรกองทัพอากาศ

นาวาอากาศตรีภาคภูมิ สุขเสวตร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2553

**Flight Training School (FTS) Employees' Notions on Royal
Thai Air Force (RTAF) Internal Organization Changes**

SQUADRON LEADER PARKPOOM SUKSAWEAT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of

Master of Business Administration

Department of Business Administration

Graduate School, Dhurakij Pundit University

2010

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ความคิดเห็นของข้าราชการ โรงเรียนการบินที่มีต่อการจัดการ
การเปลี่ยนแปลงภายในองค์การกองทัพอากาศ

เสนอโดย   ภาคภูมิ สุขเสวตร์

สาขาวิชา   บริหารธุรกิจ (การจัดการ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อดิถิตา พงศ์ยี่หล้า

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ร่วม   รองศาสตราจารย์ศิริชัย พงษ์วิชัย

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์วิรัช สงวนวงษ์วาน)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อดิถิตา พงศ์ยี่หล้า)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(รองศาสตราจารย์ศิริชัย พงษ์วิชัย)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.เยาวลักษณ์ ราชแพทยาคม)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธนิดา จิตรน้อมรัตน์)

วันที่ 17 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2553

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความคิดเห็นของข้าราชการ โรงเรียนการบินที่มีต่อการจัดการ การเปลี่ยนแปลงภายในองค์กรกองทัพอากาศ
ชื่อผู้เขียน	นาวาอากาศตรีภาคภูมิ สุขเสวตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อดิลา พงศ์ยี่หล้า
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ศิริชัย พงษ์วิชัย
สาขาวิชา	บริหารธุรกิจ (การจัดการ)
ปีการศึกษา	2553

บทคัดย่อ

246557

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการ โรงเรียนการบินที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลงองค์กรและความคิดเห็นที่มีต่อผลของการเปลี่ยนแปลงองค์กรในเชิงบวกและเชิงลบ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการ โรงเรียนการบินที่มีต่อการจัดการเปลี่ยนแปลงองค์กรจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน โดยทำการสำรวจความคิดเห็นของนายทหารชั้นประทวนและชั้นสัญญาบัตร จำนวน 280 คน ได้ผลการสำรวจคือ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนายทหารประทวน เพศชาย มีอายุอยู่ในช่วง 25 -39 ปี มีจำนวนปีที่รับราชการในสังกัด โรงเรียนการบินน้อยกว่า 10 ปี มีจำนวนปีที่รับราชการในสังกัดกองทัพอากาศ (รวมจำนวนปีที่รับราชการที่โรงเรียนการบิน) น้อยกว่า 10 ปี และมีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดการการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี รองลงมาคือด้านโครงสร้างองค์กรและด้านบุคลากร ตามลำดับ

ข้าราชการมีความคิดเห็นต่อผลของการเปลี่ยนแปลงองค์กรในเชิงบวกและเชิงลบ คือ มีความคิดเห็นต่อผลของการเปลี่ยนแปลงองค์กรในเชิงบวกมากที่สุดในเรื่องได้ผลงานที่ดีกว่าเดิม (ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น) และผลผลิตของงานเพิ่มขึ้น (ประสิทธิผลเพิ่มขึ้น) รองลงมาคือเรื่อง ประหยัดทรัพยากรมากขึ้น ความคิดเห็นต่อผลของการเปลี่ยนแปลงองค์กรในเชิงลบที่มากที่สุดคือเรื่องไม่มีความชัดเจนทั้งนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ รองลงมาคือเรื่องเกิดความไม่แน่นอนขึ้นภายในองค์กร

ง
246557

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลง พบว่า
ข้าราชการที่มีอายุ จำนวนปีที่รับราชการในสังกัดโรงเรียนการบิน จำนวนปีที่รับราชการในสังกัด
กองทัพอากาศ แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญที่ 0.05

Thesis Title	Flight Training School (FTS) Employees' Notions on Royal Thai Air Force (RTAF) Internal Organization Changes
Author	Parkpoom Suksaweat
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr.Adilla Pongyeela
Co-Thesis Advisor	Associate Professor Sirichai Pongwichai
Department	Business Administration (Management)
Academic Year	2010

ABSTRACT

246557

This study aims to investigate FTS employees' opinions, both positive and negative, on RTAF internal organization changes, and to compare and contrast the opinions of those who have different personalities and backgrounds. The opinions were collected by surveying 280 officers and enlisted personnel. The results show that the majority of those participated in the surveys is male aged between 25-39 years old, has been stationed at the FTS for less than 10 years, has a total service time in the RTAF of less than 10 years, and does not hold a bachelor's degree. Additionally, this majority agrees mostly with the technology aspect, structural aspect, and personnel aspect of organizational changes respectively.

Employees have a variety of opinions to the issue, both positively and negatively. For instance, the most common positive notion is a better notion, that is a better resource management for a less use of resources. On the contrary, the most common negative notion is the instability that occurs due to changes.

By comparing and contrasting the opinions gathered, it is found that the differences in age, time stationed at the FTS, and total years of service in the RTAF lead to differences in opinions with a significant level of 0.05.

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์นี้สามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีก็เนื่องจากได้รับความช่วยเหลือจากบุคลากรหลายฝ่าย ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อดิลา พงศ์ยี่หล้า อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและตรวจแก้วิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ศิริชัย พงษ์วิชัย อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์วิรัช สงวนวงศ์วาน ประธานกรรมการ และ ดร.เยาวลักษณ์ ราชแพทยาคม กรรมการ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำทางวิชาการ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ พลอากาศตรี ศิวเกียรติ์ ชยเมะ ผู้บัญชาการโรงเรียนการบิน ตลอดจนนายทหารสัญญาบัตรและนายทหารชั้นประทวนของโรงเรียนการบิน อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม ข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ นาวาอากาศโท วรชาติ ฟองชล ที่ได้กรุณาให้การสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

อนึ่ง หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าของผู้สนใจ ผู้เขียนขออุทิศ แก่บุพการี และผู้มีพระคุณทุกท่าน

นาวาอากาศตรีภาคภูมิ สุขเสวตร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ผ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	4
1.6 นิยามศัพท์.....	4
2. ทฤษฎีและแนวความคิดในการบริหารจัดการ.....	6
2.1 หลักการ แนวคิดและทฤษฎีทั่วไปในการจัดองค์การและการบริหารงาน.....	6
2.2 การจัดการการเปลี่ยนแปลง.....	28
2.3 การเผชิญหน้ากับการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง.....	36
2.4 ประเด็นการจัดการการเปลี่ยนแปลงปัจจุบัน.....	37
2.5 การปรับเปลี่ยนทางทหาร.....	40
2.6 การบริหารการเปลี่ยนแปลง.....	41
2.7 ระบบราชการไทยกับการบริหารการเปลี่ยนแปลง.....	45
2.8 การบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐสู่ความเป็นเลิศ.....	47
2.9 การปรับปรุงโครงสร้างการจัดส่วนราชการของกองทัพอากาศรูปแบบใหม่.....	50
2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	62

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	67
3.1 การดำเนินการวิจัย.....	69
3.2 ข้อจำกัดของการวิจัย.....	69
3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	69
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	70
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	73
ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลง.....	77
ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อผลการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกและเชิงลบ.....	111
ส่วนที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลง.....	131
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	149
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	149
5.2 การอภิปรายผล.....	151
5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำงานวิจัยไปใช้.....	153
5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้่งต่อไป.....	154
บรรณานุกรม.....	155
ภาคผนวก.....	159
แบบสอบถาม.....	160
อักษรย่อหน่วยงานทหารอากาศ.....	163
ลำดับยศทหารอากาศ.....	165
ประวัติของผู้เขียน.....	166

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามชั้นยศ.....	73
4.2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	74
4.3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ.....	74
4.4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนปีที่ รับราชการในสังกัดโรงเรียนการบิน.....	75
4.5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนปีที่ รับราชการในสังกัดกองทัพอากาศ (รวมจำนวนปีที่รับราชการที่โรงเรียนการบิน)....	75
4.6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	76
4.7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความรู้ความเข้าใจต่อ การปรับโครงสร้างใหม่ของกองทัพอากาศ.....	77
4.8 ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลงโดยภาพรวม.....	77
4.9 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างองค์การ.....	78
4.10 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างองค์การ จำแนกตามชั้นยศ.....	79
4.11 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างองค์การ จำแนกตามอายุ.....	81
4.12 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างองค์การ จำแนกตามจำนวนปีที่รับราชการในสังกัด โรงเรียนการบิน.....	83
4.13 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างองค์การ จำแนกตามจำนวนปีที่รับราชการในสังกัดกองทัพอากาศ (รวมจำนวนปีที่รับราชการที่โรงเรียนการบิน)	85
4.14 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างองค์การ จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	88
4.15 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี.....	90
4.16 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี จำแนกตามชั้นยศ.....	91

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.17 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี จำแนกตามอายุ.....	92
4.18 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี จำแนกตามจำนวนปีที่รับราชการในสังกัดโรงเรียนการบิน.....	94
4.19 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลงด้านด้านเทคโนโลยี จำแนกตามจำนวนปีที่รับราชการในสังกัดกองทัพอากาศ (รวมจำนวนปีที่รับราชการที่โรงเรียนการบิน).....	96
4.20 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	99
4.21 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลงด้านบุคลากร.....	101
4.22 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลงด้านบุคลากร จำแนกตามชั้นยศ.....	102
4.23 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลงด้านบุคลากร จำแนกตามอายุ.....	103
4.24 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลงด้านบุคลากร จำแนกตามจำแนกตามจำนวนปีที่รับราชการในสังกัดโรงเรียนการบิน.....	105
4.25 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลงด้านบุคลากร จำแนกตามจำแนกตามจำนวนปีที่รับราชการในสังกัดกองทัพอากาศ (รวมจำนวนปีที่รับราชการที่โรงเรียนการบิน).....	107
4.26 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลงด้านบุคลากร จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	109
4.27 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อผลของการเปลี่ยนแปลงองค์การในเชิงบวก.....	111
4.28 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อผลของการเปลี่ยนแปลงองค์การในเชิงบวก จำแนกตามชั้นยศ.....	112
4.29 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อผลของการเปลี่ยนแปลงองค์การในเชิงบวก จำแนกตามอายุ.....	113

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.30 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อผลของการเปลี่ยนแปลงองค์การในเชิงบวก จำแนกตามจำนวนปีที่รับราชการในสังกัด โรงเรียนการบิน.....	115
4.31 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อผลของการเปลี่ยนแปลงองค์การในเชิงบวก จำแนกตามจำนวนปีที่รับราชการในสังกัดกองทัพอากาศ (รวมจำนวนปีที่รับราชการที่โรงเรียนการบิน).....	117
4.32 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อผลของการเปลี่ยนแปลงองค์การในเชิงบวก จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	119
4.33 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อผลของการเปลี่ยนแปลงองค์การในเชิงลบ.....	121
4.34 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อผลของการเปลี่ยนแปลงองค์การในเชิงลบ จำแนกตามชั้นยศ.....	122
4.35 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อผลของการเปลี่ยนแปลงองค์การในเชิงลบ จำแนกตามอายุ.....	123
4.36 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อผลของการเปลี่ยนแปลงองค์การในเชิงลบ จำแนกตามจำนวนปีที่รับราชการในสังกัด โรงเรียนการบิน.....	125
4.37 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อผลของการเปลี่ยนแปลงองค์การในเชิงลบ จำแนกตามจำนวนปีที่รับราชการในสังกัดกองทัพอากาศ (รวมจำนวนปีที่รับราชการที่โรงเรียนการบิน).....	127
4.38 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อผลของการเปลี่ยนแปลงองค์การในเชิงลบ จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	129
4.39 การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลง จำแนกตามชั้นยศ.....	131
4.40 การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลง จำแนกตามอายุ.....	132
4.41 การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลง จำแนกตามจำนวนปีที่รับราชการในสังกัด โรงเรียนการบิน.....	136

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.42 การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลง จำแนกตามจำนวนปีที่รับราชการในสังกัดกองทัพอากาศ (รวมจำนวนปีที่รับราชการที่โรงเรียนการบิน).....	141
4.43 การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลง จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	147

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ลักษณะขององค์การเชิงระบบ.....	13
2.2 โครงสร้างองค์การตามหน้าที่การงาน.....	23
2.3 โครงสร้างองค์การตามสายงานหลัก.....	24
2.4 โครงสร้างองค์การแบบคณะที่ปรึกษา.....	25
2.5 โครงสร้างองค์การแบบคณะกรรมการบริหาร.....	26
2.6 โครงสร้างองค์การแบบอนุกรม.....	26
2.7 ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติของ วรเวช จันทรศร: ตัวแบบทางกระบวนการของระบบราชการ	27
2.8 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเปลี่ยนแปลง.....	28
2.9 ระดับการรวมอำนาจ (The Degree of Centralization).....	32
3.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	68